

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม เวลาให้ธรรมเป็นทานนะ เวลาเราให้ใจไหม? เราเสียสละทาน เสียสละ วัตถุมันเป็นอมิส สิ่งที่ทำให้ธรรมเป็นทานเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม เห็นไหม ถ้าการสั่งสอน ลูกหลานเราเชื่อฟัง ทำตาม พ่อแม่จะดีใจมาก แต่ลูกหลานเวลาฟังสิ่งใดแล้วถ้าไม่เข้าใจ ความไม่เข้าใจ เราสั่งลูกหลานเราแล้ว ถ้าลูกหลานทำให้เราผิดจากที่เราสั่งไป เราจะมีความรู้สึก ชุ่นใจ แต่ลูกหลานก็บอกว่าเราทำดีที่สุดแล้ว เราทำดีให้เต็มที่แล้ว ทำไมไม่มีความผิดพลาด? ความผิดพลาดอันนั้นเพราะเขาเข้าใจไม่ได้ เด็กมันจะเข้าใจสิ่งที่ผู้ใหญ่พูดยังไม่ได้ ถ้าเข้าใจยังไม่ได้ พอโตขึ้นมาเขาจะเข้าใจของเขาได้

นี่การฟังธรรม ถ้าการฟังธรรมนะ สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วมันตอกย้ำนะ ความตอกย้ำอันนั้น เห็นไหม นี่ถ้าตอกย้ำแล้ว ถ้าพัฒนาของมันขึ้นไป ถ้าจิตมันพัฒนาขึ้นไป มันจะเข้าใจได้ ความเข้าใจได้นั้น นี่การฟังธรรมนี่ถึงเป็นการฟังได้ยาก เพราะคำว่าเวลาเราได้ฟังยาก หมายความว่าความเข้าใจของพ่อแม่ ถ้าความเข้าใจแล้ว นี่ความเข้าใจอันนั้นเป็นหลัก นี่เวลาเราสั่งสอนเด็กของเราไป เด็กของเราทำไมไม่ได้ตั้งใจของเรา อันนั้นแหละมันเป็นหลัก หลักมันเปรียบเทียบได้

แต่ถ้าเราฟังธรรมโดยประเพณี เราฟังแล้วเราก็เข้าใจ ต่างคนต่างเข้าใจกันไป ตามอคคลำ ช้าง เห็นไหม ช้างจะเป็นอย่างไรก็ว่ากันไปตามช้างนั้น แต่ก็ไม่ได้สื่อสารกันเพราะเราฟังเอาบุญ การฟังเอาบุญนะ นี่ถ้ามันเป็นเราทำคุณงามความดีกัน เวลาในปัจจุบันนี้เราทะเลาะกันด้วยการทำคุณงามความดี ความดีของแต่ละคนมันไม่เหมือนกัน ถ้าความดีของแต่ละคนไม่เหมือนกันนะ ดีของเขา วุฒิภาวะเท่านั้นรู้ได้เท่านั้น ถ้าวุฒิภาวะที่ลึกกว่านั้นจะได้ลึกกว่านั้น

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของเราบอกว่าให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าจิตสงบแล้ว มันเกิดปัญญาขึ้นมามันจะเป็นโลกุตตรปัญญา แต่เราก็เข้าใจกันว่าเราได้ปัญญากันแล้ว เราใช้ปัญญากันแล้ว ที่ทำอยู่นี้ก็ใช้ปัญญาทั้งนั้น ปัญญาถ้าในทางปฏิบัติเขาเรียกว่าสัญญา แต่ในการ

ประพศปฏิบัติเราว่าเป็นปัญญา ปัญญาเพราะมันเกิดจากความรู้สึกนึกคิดของเราใจ แต่
ความรู้สึกนึกคิดของเรามันมีตัวอย่าง

พอมิคำ่ว่าตัวอย่าง เห็นไหม นี่มันเป็นสัญญา สัญญาจากสิ่งนั้นมา ถ้าสัญญาจากสิ่งนั้นมา
แล้วมันเป็นความผิดพลาดทั้งหมดไปไหม? มันก็ไม่ใช่ความผิดพลาดไปทั้งหมด เพราะ เพราะ
เด็กมันก็ทำตามผู้ใหญ่ที่นั่นแหละ แม่ปุ้มันเดินไปนะ มันบอกว่าลูกเดินตรงๆ นะ ลูกเดินตรงๆ นะ
แม่ปุ้มันไม่รู้ว่ามันเดินเบี้ยวนะ มันเดินไปมันบอกว่าลูกเดินให้ตรงๆ นะ แล้วลูกมันเดินตามไป
มันเดินตามแม่ปุ้มันไป เดินตามแม่ปุ้มันแล้วมันจะเดินตรงได้ไหมล่ะ? แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา
มันจะเป็นความจริงของมัน

เพราะว่าเวลาคนพูดก็ยังไม่รู้เลย แล้วคนพูดยังไม่รู้ สิ่งที่ว่าปัญญา มันเป็นปัญญา
อย่างไร? ถ้าเป็นสัญญาล่ะ? สัญญา เห็นไหม คุณลูกปุ้มันเดินตามแม่ปุ้มันไป แต่มันเห็นแม่ปุ้มันเดิน
ส่าย แล้วถ้ามันเดินให้ตรงล่ะ? สัญชาตญาณของปุ้มันเดินตรงไม่ได้ แต่ความรู้สึกนึกคิดของคน
มันตรงได้ เวลามันจัดกระบวนการความคิดขึ้นมา มันจะตรงได้

ถ้ามันตรงได้ เห็นไหม นี่ทุกคนก็ว่าเป็นความดีทั้งนั้นแหละ เวลาเราเถียงกัน เรามีปัญหา
กันว่าความดีของใครถูกต้อง นี่มันเป็นอวิชาทั้งนั้นแหละ อวิชาคือความไม่รู้ ไม่รู้ว่ามันดี
หรือไม่ดี ถ้ามันรู้ว่าดีจริงขึ้นมาะ มันดีของเรานี่มันเป็นปัจจัยตั้ง มันเป็นสันติภูมิ โภคะ ความดีนี่
เป็นความดีอันแท้จริงนะ ความดีอันแท้จริง นี่เวลาความดีอันแท้จริงเราจะบอกได้อย่างไร?

เวลาคนทำความสงบของใจขึ้นมาะ นี่ถ้าเป็นความสงบจริงมันพูดไม่ได้ มันพูดไม่ได้
มันรู้แต่มันพูดไม่ได้ แต่เวลาบอกว่าสมาธิเป็นอย่างนั้น เป็นความว่างอย่างนั้น อู๋ มันมี
ความสุข นั่นล่ะสัญญาทั้งนั้นแหละ สัญญาเพราะอะไร? เพราะสิ่งที่มันอธิบายของมัน มันเป็น
โลกีย์ปัญญา

โลกียะ เห็นไหม คุณทางวิชาการ เราต้องอธิบายของเราทางวิชาการออกมา ใครไปรู้ไป
เห็น ใครทดสอบสิ่งใดแล้ว ต้องทำทางวิชาการไว้เพื่อเป็นประโยชน์ให้ประชาชน ให้ประโยชน์
สังคม สังคมได้ต่อยอดสิ่งนั้นขึ้นไป สิ่งนั้นมันพิสูจน์กันได้นะ แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็น
ไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนทนะ

“อานนท์ ไม่มีกำมือในเรา ไม่มีสิ่งใดลึกลับเลย” แต่เราทำกันไม่ถึงเอง

แต่พอเราไปถึงนะ นี่คูสิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาธรรมจักร เห็นไหม

“อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะรู้ขึ้นมา นี่ได้พูดอะไรขึ้นมาบ้างล่ะ? แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่ารู้แล้วหนอ ความรู้ความจริงอันนั้นนี่รู้กัน มันรู้กันเป็นความจริงอันนั้น แต่ถ้าความจริงมันยังไม่เป็นความจริงของเรา เห็นไหม นี่คิดดีของเรา คิดว่าสิ่งนั้นเป็นคุณงามความดีๆ ความดีที่คิดว่านี่ยังมีอยู่ พอไปถึงความดีที่สุกมันสะอึกเลยนะ

เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกว่า “มันไปถึงหนองอ้อ” ถ้ามัน เอ๊ะ มันอ้อ มันอ้อแล้วนั่นล่ะ จบ มันจบเพราะมันรู้จริง เห็นไหม แต่เราก็อ้อของเราอยู่เรื่อย อ้อของเรานี่อ้อโดยอวิชาใจ อ้อด้วยความไม่รู้ใจ เพราะนี่วุฒิกภาวะ เวลาวุฒิกภาวะนะ คนจะเข้มแข็งขึ้นมา เวลาจิตใจมันมีพลัง มีกำลังของมัน มีความเข้มแข็ง เห็นไหม อินทรีย์แก่กล้า คูสิคนมีกำลังยกสิ่งใดก็ได้ คนอ่อนแอ คนเจ็บไข้ได้ป่วย ตัวเองยังช่วยตัวเองไม่ได้เลยจะไปยกสิ่งใดขึ้นมา

จิตใจ จิตใจถ้าไม่มีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา เห็นไหม คูสิวุฒิกภาวะ พุทธจริต จริตของผู้ที่มีปัญญา ศรัทธาจริต โมหจริต โทสจริต เวลาจริตของเรานะ โมหจริตนะเขาไม่ต้องมาหลอกหรือกเชื่อเขาไปก่อนแล้ว เพราะตัวเองมันช่วยไม่ได้นะ เชื่อเขาไปหมดเลย เชื่อเขาไปหมดเลย แต่พุทธจริตไม่เชื่อใครเลย นี่ใจวุฒิกภาวะตรงนี้ไง ตรงที่มันเป็นวุฒิกภาวะตามความเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันรู้จริงขึ้นมามันจะไปเชื่อใคร?

ความเชื่อนะ ศรัทธาความเชื่อเป็นเรื่องหนึ่ง ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ เห็นไหม ที่เรามากันนี้ เรามาเพราะอะไร? เพราะเรามีศรัทธาในพุทธศาสนาใช่ไหม? เรามีความเชื่อมั่นของเรา แต่ความเชื่อมั่นของเราแก้กิเลสได้ไหม? ไม่ได้หรอก ทีนี้พอเรามาแล้วเราต้องศึกษาของเรา ในกาลามสูตรองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“อย่าเชื่อแม้แต่ครูบาอาจารย์ของเราว่าพูดแล้วมันจะนำเชื่อถือ”

นี่ไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อสิ่งใดเลย แต่คำว่าไม่ให้เชื่อมัน เวลาเราประพฤติปฏิบัตินะ เวลาเราจริงเอาจริงขึ้นมา แต่เริ่มต้น เห็นไหม แม่ปุ่มันรักษาลูกมัน มันดูแลลูกของมัน นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติของท่านขึ้นมาท่านเป็นแม่ปุ่ ท่านยังไม่รู้จริงของท่าน แต่มีกิริยาเลื่อมใส

ศรัทธา เป็นศรัทธาความสงบเสงี่ยม ความที่ชักนำเราขึ้นมา อันนั้นเป็นอะไร? อันนั้นเป็นการเปิดตาของเราใจ ให้เรามีศรัทธามีความเชื่อขึ้นมา อันนี้เป็นบุญคุณไหม?

นี่กตัญญูกตเวทิตะ อาจารย์ของเราก็คืออาจารย์ของเรา ความจริงมันเป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ ความจริงที่มันเป็นขึ้นมา ความจริงคือความจริง อาจารย์คืออาจารย์ แต่ถ้าอาจารย์กับความจริงเป็นอันเดียวกันละ? ถ้าอาจารย์กับความจริงเป็นอันเดียวกัน อันนั้นเรายังเชิดชูขึ้นไปใหญ่เลย เพราะอาจารย์ของเราจริง ถ้ารู้จริงขึ้นมา เห็นไหม เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไม่รู้แล้ว

หลวงปู่ขาวกับหลวงปู่แหวนท่านไปหาหลวงปู่มน ท่านเดินไปด้วยกันท่านคุยกันนะ ท่านจะไปกราบหลวงปู่มน หลวงปู่ขาวบอกว่า

“หลวงปู่มนท่านจะรู้วาระจิตเราหรือเปล่าหนอ? เราจะมากกราบหลวงปู่มน หลวงปู่มนท่านจะทนายใจเราได้หรือเปล่าหนอ?”

เวลาหลวงปู่ขาวกับหลวงปู่แหวนท่านไปกราบหลวงปู่มนนะ หลวงปู่มนท่านบอกว่า

“ใจของตัวก็ไม่คู่ จะให้คนอื่นมารู้ใจของเรา แล้วทำไมใจของตัวไม่คู่ละ? ไม่รักษาละ?”
เห็นไหม

เวลาไปนี้หลวงปู่ขาวท่านคิดเลย หลวงปู่มนท่านจะรู้วาระจิตเราไหม? หลวงปู่มนท่านจะรู้ความจริงของเราไหม? นี่ว่าเราอุตสาหมากกราบท่าน เรามีความศรัทธา มีความเชื่อ มีความเคารพ เลื่อมใสจะมากกราบหลวงปู่มน หลวงปู่มนจะรู้วาระจิตเราไหม? พอไปถึงท่านไม่พูดหรอก ท่านบอกใจของตัวนี้ไม่คู่ ความคิดของตัวไม่รักษา แล้วจะให้คนอื่นมารักษาใจของตัว หรือว่าอาจารย์ของตัวจะรู้วาระจิตของตัวหรือเปล่า? แล้วตัวรู้อะไร? ตัวรู้อะไร?

ถ้าความจริงกับอาจารย์เราเป็นอันเดียวกัน ถ้าความจริงในอาจารย์ อาจารย์กับความจริงอันเดียวกัน อันนั้นละเรายังเคารพศรัทธา รู้ไปหมด แล้วความรู้อันนั้น เห็นไหม

“อย่าดูถูกความนิ่งอยู่ของพระอริยเจ้า”

พระอริยเจ้าท่านไม่พูดพรั่ๆ เพื่่อๆ แต่ถ้าพูดมันจะเข้าเป้านะ พูดเข้าเป้าเลย นี่ไม่พูดพรั่ๆ เพื่่อๆ ถ้าพูดออกไปแล้วมันสะเทือนกันไหม? ถ้ามันสะเทือนกันท่านไม่พูดหรอก มันไม่

เป็นประโยชน์หรือ เห็นไหม แต่ของเราเวลาผู้ใดเราต้องบอก นี่ความเห็นของเราถูกต้อง ความดีของเราถูกต้อง ทุกคนต้องเห็นตามนี้ เห็นตามนี้ มันเป็นไปได้หรือ

เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนสาวก สาวกะ เห็นไหม เอตทัคคะ ๘๐ องค์ นี่เวลาพระอรหันต์แต่ละองค์นะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดตานะ เปิดตาคน ละเอียดอย่าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาทำลายอวิชชาคือความไม่รู้จริง ความไม่รู้ รู้ไปหมด รู้วิชาการ รู้ทุกอย่างไปหมดเลย

นี่ไปศึกษามานะ เป็นเจ้าชายสิทธัตถะจะเป็นกษัตริย์ก็ศึกษามาทางวิชาการ ทางโลก พร้อมแล้วจะเป็นกษัตริย์ นี่เวลามาศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ เห็นไหม ที่ว่าศึกษามาทั้งหมด ศึกษามาหมดเลย ไม่รู้ ไม่รู้อะไรเลย แต่พออัสวักขยญาณทำลายอวิชชา

“เป็นไก่อตัวแรกเจาะฟองอวิชชาออกมา”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพอรู้จริงขึ้นมา เวลาสอนลูกศิษย์ เห็นไหม สาวก สาวกะ ๘๐ องค์สอนคนละอย่างนะ พระสารีบุตรก็สอนอย่าง พระโมคคัลลานะก็สอนอย่าง พระโมคคัลลานะฟังเทศน์ของพระสารีบุตร พระสารีบุตรฟังจากพระอัสสชิมา เห็นไหม เป็นพระโสดาบันไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้บวชแล้ว ปฏิบัติโงกวงอยู่

นี่เวลาไปแก้ความโงกวงของพระโมคคัลลานะ เวลาไปแก้พระสารีบุตร เวลาแก้แต่ละองค์ๆ ไม่เหมือนกัน เวลาตรัสรู้ขึ้นมา เวลาบรรลุธรรมขึ้นมาแล้ว เอตทัคคะ ๘๐ องค์ไม่เหมือนกัน พระอรหันต์ถึงไม่เหมือนกันเลย ไม่มีเหมือนกันหรือ ใจเหมือนกันนั่นสัญญาจำมาทั้งนั้นแหละ ไม่มีความจริงหรือ แต่ถ้าความจริงกับอาจารย์เราเป็นอันเดียวกัน ท่านจะบอกเรา ด้วยความเป็นจริง

แต่ถ้าเป็นสัญญาขึ้นมา เห็นไหม แต่เรานี้มันเป็นการปฏิเสธไม่ได้ ปฏิเสธไม่ได้ เพราะพวกเราเกิดมาเป็นมนุษย์มันมีขันธ ๕ คือรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ คือมันมีความรู้สึก ความรู้สึกมันก็จำกันมา พ่อแม่ลูกก็สอนกันมา ดีเอ็นเอต่างๆ มันก็มีกันมา พันธุกรรมมันก็มีกันมา เห็นไหม แต่ถ้ามีกันมาทั้งหมด พ่อแม่ดีลูกก็ต้องดีไปด้วยสิ ทำไมพ่อแม่ดีแสนดี ลูกทำไม่มันไปพล่ไปทางอื่นก็ยังมี เห็นไหม นั่นมันเป็นเวรกรรมของจิตดวงนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นสัญญามั่นก็มี มั่นมีผลของมัน แต่ถ้าสัญญามีผลของมัน สัญญา เห็นไหม คุณเห็นเขารวยเรานี้กว่าเรารวย สัญญาคือจำความรวยของมึง กูจะรวยกับมึง กูจะมาจะรวยไหมล่ะ? รวยไม่ได้หรอก แต่เราจำว่าเขาทำอะไร? เขาสร้างเนื้อสร้างตัวอย่างไร? แล้วเราเอามาพิจารณาของเรา แล้วเราพยายามจะสร้างตัวของเรารุ่งขึ้นมา

นี่จากสัญญา สัญญาทำให้มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา สัญญาความจำเขามา สังขารความปรุงความแต่งขึ้นมา แล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ให้มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงอันนี้มันจะเป็นความจริงของเรา ถ้าความจริงของเราเกิดขึ้นมา นี่มันเป็นสมบัติของเรา ถ้าเป็นสมบัติของเรา ความคิดอันนี้จะไม่เถียงกันนะ พระอรหันต์จริงๆ ไม่เคยเถียงกันเลย ที่เถียงกันมันไม่ใช่พระอรหันต์ ไม่ใช่

ถ้าพระอรหันต์เข้าถึงอริยสัจ สัจจะ มันจะเถียงกันได้อย่างไร? พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก ใครจะไปเถียงเรื่องพระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก แต่เวลาพระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตกแต่ละฤดูก็ไม่เหมือนกัน ฤดูหนาว ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูฝนมันจะมีเมฆ มีหมอก มีบางของมัน พระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตกเหมือนกัน แต่ฤดูกาลไม่เหมือนกัน

นี่ก็เหมือนกัน พระอรหันต์เขารู้ว่าพระอาทิตย์ขึ้น พระอาทิตย์ตก เขาไม่เถียงกันหรอก แต่ฤดูกาลของใครของมัน ความรู้ความเห็นของใครของมัน เขาไม่เถียงกันเพราะเขารู้จริง ถ้ารู้จริงแล้วไม่มีการเถียงกัน แล้วมองตาก็รู้แล้วว่ามันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง

ฉะนั้น ถ้าความคิดจริงมันจะไม่มีการโต้แย้งโต้เถียงกัน สิ่งที่เป็นความคิดกับความดีทะเลาะกันอยู่นี้ ถ้าความคิดกับความดีทะเลาะกันนะ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์นะท่านจะเก็บเอามา แล้วมาวินิจฉัย แล้วถ้าความคิดของเรา เราเถียงเข้าข้างใด เราถือทางทางความเห็นอันใด แล้วเราพิจารณาของเรา อันนี้จะประโยชน์กับเรานะ

ถ้ามันพิจารณาแล้ว พิจารณาเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรามันเข้ากันได้ มันเป็นความถูกต้อง เราก็กุมใจ เราก็อุ่นใจ แต่ถ้าเราพิจารณาแล้วมันขัดแย้ง ถ้ามันขัดแย้งมันต้องผิดแล้ว ถ้ามันผิดแล้วแสดงว่าเราได้ประโยชน์แล้ว เราได้ประโยชน์เพราะว่าเราจับความผิดพลาดของเราได้ไง เพราะเรายังไม่เข้าถึงเป้าหมายใช่ไหม? ถ้าเรามีความขัดแย้งกับหลักความจริงแสดงว่าเราไม่ใช่แล้ว ถ้าเราไม่ใช่เราต้องแก้ไขเราแล้ว

นี่พูดถึงสุภาพบุรุษนะ พูดถึงผู้มีคุณธรรมในหัวใจ แต่ถ้ามันไม่มีคุณธรรมในหัวใจ มันแกลไปเรื่อยแหละ แกลไปอยู่อย่างนั้นแหละ โวหาร พูดเมื่อไหร่ก็ได้ พลิกเมื่อไหร่ก็ได้ โวหารนี้ โวหารของคนมันไปได้ตลอด เห็นไหม ลีนสองแถมมันไปได้ตลอด แต่ความจริงไปไม่ได้ ความจริงมันคงของมัน ฉะนั้น ฟังธรรมแล้วให้มันเป็นประโยชน์กับเรา เราทำบุญกุศลแล้วมันเป็นกุศล แล้วสักจะนี่ให้มันเป็นประโยชน์กับเรา เพื่อประโยชน์กับเรานะ ทำเพื่อประโยชน์กับเราจะได้ เห็นไหม

เราเกิดมาแล้ว เกิดมาพบพุทธศาสนา เกิดมาในสังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข เราก็มีสัมมาอาชีพะ เราประพฤติปฏิบัติของเรา ให้จิตใจของเรามีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง